

Yttrande över betänkandet ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Ärendet i korthet

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86).

Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker. Genom tre tilläggsdirektiv (dir. 2023:22, 2023:120 och 2024:7) utvidgades det ursprungliga syftet med olika frågeställningar som handlar om att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället, det vill säga inte enbart skolattacker eller grövre våldsdåd. I juni 2023 lämnade den delbetänkandet Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28) och i mars 2024 lämnade den ytterligare ett delbetänkande, Skolor mot brott (SOU 2024:17).

I det aktuella slutbetänkandet redovisar utredningen uppdragen enligt de två sista tilläggsdirektiven. Enligt regeringen är det angeläget att möjligheterna för skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter att utbyta uppgifter om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt är tillräckliga för att de ska få det stöd och den hjälp de behöver och har rätt till, i rätt tid. Enligt regeringen ska utgångspunkten således vara att uppgifter ska kunna utbytas i brottsförebyggande syfte.

Ett uppdrag enligt tilläggsdirektiven har inneburit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter i brottsförebyggande syfte och att föreslå författningsändringar som medför att sådana uppgifter kan utbytas (dir. 2023:120). Ett annat uppdrag har varit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skolor i brottsförebyggande syfte och att vid behov lämna förslag som medför att sådana uppgifter kan utbytas (dir. 2024:7).

Utbildningsdepartementet har i remiss av SOU 2024:87 ”Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov” bjudit in ett urval av kommuner, offentliga myndigheter, domstolar, intresseorganisationer etc. att lämna synpunkter på betänkandet. Staffanstorps kommun är en av dessa instanser. Remissvar ska ha inkommit till Utbildningsdepartementet senast den 25 april 2025.

Överväganden i ärendet

Staffanstorps kommun tillstyrker - med undantag för förslaget 6.1.2 - utredningens förslag.

Staffanstorps kommun väljer att begränsa sina specifika synpunkter till utredningens bedömningar och förslag 6.1.2 och 6.1.4. enligt följande:

6.1.2. Det bör införas möjligheter att dela information, men inte uppgiftsskyldigheter

Utredningens förslag och bedömningar

Det finns inte skäl att införa uppgiftsskyldigheter för brottsbekämpande myndigheter eller socialtjänsten i förhållande till skolan. Informationsdelning bör i stället möjliggöras genom sekretessbrytande bestämmelser. Särskilda överväganden måste dock göras när det handlar om informationsöverföring i samband med elevers skolbyten

Staffanstorps kommuns ställningstaganden och synpunkter

Förslaget avstyrks.

Staffanstorps kommun är inte eniga i att ”informationsdelning utan samtycke” föreslås, snarare än ”uppgiftsskyldighet” för polis och socialtjänst gentemot skolan. Att ”få dela information” skapar osäkerhet för myndigheterna om de ska lämna information eller inte.

I betänkandet står också att ”informationsdelning utan samtycke” innebär svåra överväganden av olika myndighetspersoner och risk att bedömningen görs olika.

Staffanstorps kommun vill därtill rikta uppmärksamhet mot det faktum att myndigheter med stor personalomsättning bedöms få extra svårt att behålla en likvärdig bedömning av vad skolan bör informeras om. Även om ”uppgiftsskyldighet” förväntas ges ett större intrång i den enskildes personliga integritet bedömer Staffanstorps kommun att fördelarna med uppgiftsskyldighet överstiger dess nackdelar.

Den samverkan som kan komma till stånd i ett tidigare skede mellan skola, polis och socialtjänst vid tillämpningen av uppgiftsskyldighet bedöms viktigare än det intrång i den personliga integriteten det innebär.

6.1.4 En sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten

Utredningens förslag och bedömningar

Det förs i 10 kap. OSL in en sekretessbrytande bestämmelse som anger att sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL inte hindrar att en uppgift som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen lämnas till den skolenhet eleven tillhör om:

- det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott,
- det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra detta och
- det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

Bestämmelsen ska inte omfatta specifika uppgifter om begångna brott.

Staffanstorps kommuns ställningstaganden och synpunkter

Förslaget tillstyrks, med förbehåll enligt följande:

Staffanstorps kommun är inte enig i förslaget att ”bestämmelsen ska inte omfatta specifika uppgifter om begångna brott”. Uppgiften om vissa specifika begångna brott anses viktiga för att skolan ska kunna hantera skolsäkerhetsfrågor.

En prövning om intresset av att denna uppgift lämnas har företräde framför det intresse sekretessen ska skydda föreslås tillämpas vid specifika begångna brott.

Den sammanvägda bedömningen

Staffanstorps kommun välkomnar förslag och åtgärder som syftar till att förebygga, förhindra och försvåra brott inom skolväsendet.

Sedan betänkandet presenterades i december 2024 har den värsta skolskjutningen i Sveriges historia – på Risbergsska skolan i Örebro den 4 februari 2025 – ägt rum.

Staffanstorps
kommun

[4]

Staffanstorps kommun vill därför understryka vikten av att så snart som möjligt genomföra nödvändiga författningsändringar för att utöka möjligheterna för skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter att samverka effektivt och dela viktig information arbetet med att stärka elevernas trygghet och motverka våldsdåd.

Beslut om detta yttrande har fattats av Kommunstyrelsen vid sammanträde 2025-03-17.